

[Aage Frandsen.]

ligger i regeringens forslag, at det også skal virke som en opsparingsordning for den enkelte lønmodtager. Det vil på mange måder fordrøje sigtet med forslaget. Specielt når man tænker på, at pengene jo kun kan komme ét sted fra, nemlig efter vores mening fra erhvervslivet. Hvis man da opkræver nogle penge, som så senere skal udbetales til lønmodtagerne, betyder det blot, at enten bliver fonden det mindre — og det vil sige, at lønmodtagerkapitalen ude i de enkelte virksomheder bliver begrænset — eller også skal man have en større afgift, og ingen af delene tjener på længere sigt lønmodtagerne. Vi mener, det er en forkert tankegang at foretage en så stor udbetaling som den, der er foreslået fra regeringen.

Vi kan godt acceptere, at man udbetaler udbyttet fra fonden og tilskriver det ATP, hvor man i forvejen har et system, men ATP er efter vores opfattelse i sin indretning i dag forkert. Det burde være rent lønmodtagerstyret, da det er deres penge. I dag sidder der både lønmodtagere og arbejdsgivere i ledelsen, og derfor har vi foreslået, at man også omorganiserer ATP og på længere sigt indretter det sådan, at den bliver mere eller mindre underordnet lønmodtagerfonden. Men altså: princippet om de store udbetalinger kan vi ikke acceptere.

De ting, som ligger i regeringens forslag, og de ting, som jeg hidtil har behandlet, drejer sig om at få del i ejendomsretten, og det er et helt afgørende spørgsmål. Men det er ikke bare et spørgsmål om at få del i ejendomsretten, bl.a. også fordi det er en meget langsommelig proces, inden det giver indflydelse, det er også et spørgsmål om del i dispositionsretten over midlerne. I øjeblikket er det jo sådan, at man fra samfundets side på nogle områder har begrænset kapitalejernes dispositionsret. Men med hensyn til retten til at lede og fordele arbejdet i virksomhederne er der stort set intet sket. Med hensyn til bankernes frie dispositionsret er der sket et begrænset indgreb nu, men vi mener, der må ske virkelige indgreb også på disse områder. Derfor har vi også foreslået, at man ikke bare koncentrerer sig om ejendomsretten, men også ser på dispositionsretten både i top og i bund — i top på den måde, at man får endnu mere styr over kapitalmarkedet. Det forslag, som for

nylig blev vedtaget om kapitalformidling, var et skridt i den rigtige retning, men det var altså kun ét skridt. Vi mener, at samfundet skal have større mulighed for at føre en mere selektiv kreditpolitik. Der skal også være større sikkerhed for, at den måde, kreditformidlingen administreres på, bliver mere samfundsorienteret, så at man ikke anlægger rene profitinteresser. Desuden mener vi, at man skal sikre folketingets kontrol. Folketingets muligheder for at kontrollere kreditpolitikken er jo ret begrænsede. Endelig er der spørgsmålet om Nationalbanken. Vi har bl.a. i forbindelse med diskussionen om kreditformidling set, at diskussionen om Nationalbankens friestilling stadig væk er aktuel, og vi har derfor stillet forslag om, at nu må Nationalbanken simpelt hen overtages af samfundet og være en statsbank, som den hele tiden retteligt burde have været.

Vi mener også, at når man diskuterer spørgsmålet om økonomisk demokrati, kan man ikke holde spørgsmålet om arbejdspladsdemokratiet ude. Vi erkender, at hvis man etablerer en lønmodtagerfond, som placerer nogle midler, ja, alle midlerne efterhånden, ude i de enkelte virksomheder som lønmodtagernes kapital, ja, så vil det styrke arbejdspladsdemokratiet, men det vil kun styrke det. Det vil ikke give et reelt arbejdspladsdemokrati. Her mener vi at man sideløbende med forslagene vedrørende ejendomsretten også må gennemføre forslag om kapitalmarkedsstyringen og arbejdspladsdemokratiet. Specielt med hensyn til arbejdspladsdemokratiet vil jeg nævne, at det må være helt afgørende, at vi, når vi taler om ejendomsretten, også sikrer lønmodtagerne f.eks. mod afskedigelser, mod at produktionen bliver omlagt, uden at man spørger lønmodtagerne, og derfor er det lige så vigtigt, man tager den side af sagen med.

For socialistisk folkeparti er spørgsmålet om en demokratisering af økonomien et meget centralt emne, og det er meget vigtigt for os, at denne sag ikke tabes på gulvet, enten fordi vi maser for hårdt frem, eller fordi befolkningen ikke forstår, hvad det drejer sig om. Vi håber, at det lykkes os via et grundigt udvalgsarbejde, men ikke mindst via den debat, som skal foregå i befolkningen ude omkring på arbejdspladserne om emnet, inden vi gennemfører noget, at